

Landbruks- og matdepartementet
Avdeling for forskning, innovasjon og regionalpolitikk
Postboks 8007 Dep
0030 OSLO

Landbruks- og matdep.	
Saksnr.: 2006/02402	Doknr.: 1
Mottatt: 2 8 SEPT 2006	ATW/SF1
Saksbeh.:	Ark.: 109
Kopli:	AVSRf:

Oslo, 22.09.06

LMDs utkast til ny "Strategi for forskning og forskningsbasert innovasjon" Innspill fra Norsk Landbrukssamvirke.

Vi viser til høringsmøtet hos LMD, 05.09.06 hvor vi ble invitert til å komme med skriftelige innspill til LMDs nye utkast til "Strategi for forskning og forskningsbasert innovasjon". Norsk Landbrukssamvirke har lest utkastet med stor interesse, og mener utkastet på mange områder trekker opp en god strategi for de utfordringene norsk landbruk og matproduksjon står overfor i strategiperioden. Viktige områder her vil være:

- Kunnskapsutvikling rundt forhold, eller for å understøtte en utvikling, som gir legitimitet for norsk landbruk i WTO sammenheng. Her kommer ikke minst produksjon av kollektive goder inn, for eksempel kulturlandskap, samt en effektivisering av de dominerende produksjonene som gjør produktene prismessig konkurransedyktige.
- Utvikling og dokumentasjon av potensielle norske konkurransefortrinn i et åpnere og mer konkurranseutsatt handelsregime som kan bidra til å sikre innpass og preferanse for norske produkter i nasjonale og eventuelle internasjonale markeder.
- Internasjonale krav, i første rekke representert ved ulike EU direktiver – og FoU for å understøtte landbrukets håndtering av de krav om tiltak som vil bli pålagt næringen.

Videre vil vi få komme med noen konkrete innspill som vi mener vil gjøre strategien bedre og tydeligere på en del områder.

Struktur

Inndelingen i separate målområder og tematiske områder gjør strategien lite oversiktlig samtidig som det blir vanskelig å knytte konkrete strategier til de ulike målene. Strategien vil bli lettere tilgjengelig dersom klare målformuleringer blir underbygd med konkrete strategier.

Vektlegging og detaljeringsgrad på de forskjellige områdene gjenspeiler ikke den prioriteringen vi mener de ulike områdene bør ha. Jevnfør internasjonalt samarbeid, hvor en i detalj beskriver samarbeidet med Universitetet i Minnesota, samtidig som utfordringene innenfor primærproduksjonen knapt er nevnt.

Formål

Formålsbeskrivelsen kunne med fordel være mer presis og konkret med fokus på å:

- Styrke konkurransekraften
- Øke lønnsomheten
- Møte nye markedsbehov
- Sikre forbrukerne et godt tilbud av norsk mat

Målområder

Vi mener strategien må ta opp i seg tre målområder som ikke har fått nok fokus:

- Omstilling og økt effektivitet
Sikre marked og volum gjennom effektiv industri og lønnsom primærproduksjon. Uavhengig av en eventuell WTO-avtale står næringen overfor betydelige endringer framover som vil kreve omstilling og økt effektivitet. Strategien har lite fokus på dette området og volumproduksjonen i primærlandbruket, som er selve bærebjelken i en fremtidig matproduksjon, er knapt nok berørt. Etter vår mening burde strategien ha et eget punkt som tar for seg den fremtidige primærproduksjon og hvordan forskning og forskningsbasert innovasjon kan bidra til at den blir mer konkurransedyktig. Viktige momenter her er bl.a. utnyttelse av norske konkurransefortrinn.
- Økt innovasjon som virkemiddel for økt konkurransekraft
Det er viktig å sikre fokus på at vi i fremtiden, for å kunne "overleve" i et mer konkurranseutsatt marked, må ha innovative produkter som kunden foretrekker. Våre matvarer må ha fortrinn som markedet er villig til å betale for. Det kan være fortrinn i hele verdikjeden fra produksjon av råstoff til ferdig foredlet produkt. Hvilke fortrinn er viktige i fremtiden? Hvordan legge til rette for å bygge disse? Det kan være både naturgitte- og kunnskapsbaserte fortrinn.
- Synergi mellom blå og grønne næringer
Det foreliggende utkastet til strategi er skrevet uten hensyntagen til det faktum at den næringsrettede forskningen innenfor blå-grønn sektor skal organiseres i et eget holdingsselskap (NOFIMA A/S) og rapportere til FKD. Hele strategien fram til siste side fører flere gode argumenter mot denne organiseringen, før leseren på siste side blir orientert om opprettelsen av NOFIMA og at LMD har noen forventninger til dette selskapet. Det faktum at det blå-grønne samarbeidet i NOFIMA innebærer en helt ny struktur på den næringsrettede forskningen tilsier at det må få en langt større plass i den foreliggende strategien, og at LMD må synliggjøre noen klare mål og strategier med dette samarbeidet.

Tematiske prioriteringer

Slik strategien nå er bygget opp skal den tematiske satsingen "Mat, helse og forbruker" dekke hele verdikjeden fra jord til helseeffekter på forbruker. En kostnadseffektiv råvareproduksjonen er i denne sammenheng helt uteglemt. Rent bortsett fra et sikkerhets- og dyrevelferdsaspekt er alt fokuset rundt innovasjon og effektivisering knyttet til foredling og distribusjon av mat.

Uten en kostnadseffektiv og konkurransedyktig råvareproduksjon vil tiltakene lenger ut i verdikjeden ha liten verdi.

Primærproduksjon bør etter vår mening være et eget tematisk satsingsområde med fokus på en kostnadseffektiv produksjon av kvalitetsråvarer.

Næringslivets forskningsinnsats

Strategien peker på at en økning av næringslivets forskningsinnsats vil være en utfordring i strategiperioden. Vi savner en mer offensiv holdning fra LMD på dette området, hvor så vel endringer i virkemiddelapparatet, som enklere løsninger for brukerne, burde drøftes. Både innen primærproduksjon og videreforedling av mat er enhetene små med begrensede forskningsressurser. Dette kombinert med et sterkt fokus på internasjonalisering av forskningen vil ikke kunne bidra til økt forskningsinnsats. Bedriftene har behov for enkle, og i mange sammenhenger, kollektive løsninger for å kunne "gå om bord" i forskningen.

Bioteknologi

Vi mener strategien skisserer en riktig holdning til GMO og genteknologi. Avsnittet er imidlertid noe upresist formulert og kan forlede leseren til å oppfatte at genteknologi i seg selv er en upresis teknologi og at GMO produkter er OK så lenge de ikke har kommersiell interesse. En presisering og klargjøring av disse punktene er nødvendig.

Oppsummering

Utkastet til strategi har mye positivt i seg og er på mange områder sammenfallende med Norsk Landbrukssamvirke sine egne strategier.

Det er imidlertid tre områder som må få en langt mer sentral plass i strategien og hvor vi etterlyser klare strategier fra LMD. Dette er:

- Hvordan sikre en kostnadseffektiv og konkurransedyktig primærproduksjon i fremtiden
- Hvordan sikre innovative produkter med fortrinn som markedet er villig til å betale for
- Hvordan sikre en bedre næringsrettet forskning i en ny blå-grønn struktur

Vi står gjerne til disposisjon med ytterligere presiseringer av våre innspill og ser frem til et konstruktivt samarbeid i den videre prosessen.

Med vennlig hilsen
Norsk Landbrukssamvirke

Ole-Jakob Ingeborgrud
Adm. direktør

Knut Moksnes
Forskningsjef